

Miloslav Holub: Král Šumavy i oblíbenec Karla Zemana stál u zrodu ostravského televizního studia

https://medium.seznam.cz/clanek/lucie-stiborova-miloslav-holub-kral-sumavy-i-oblíbenec-karla-zemana-stal-u-zrodu-ostravskeho-televizniho-studia-261544#utm_content=ribbonnews&utm_term=Miloslav%20Holub&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz

[Lucie Stiborová](#)

Médium.cz je otevřená blogovací platforma, kde mohou lidé svobodně publikovat své texty a videa. Nejde o postoje Seznam.cz ani žádné z jeho redakcí.

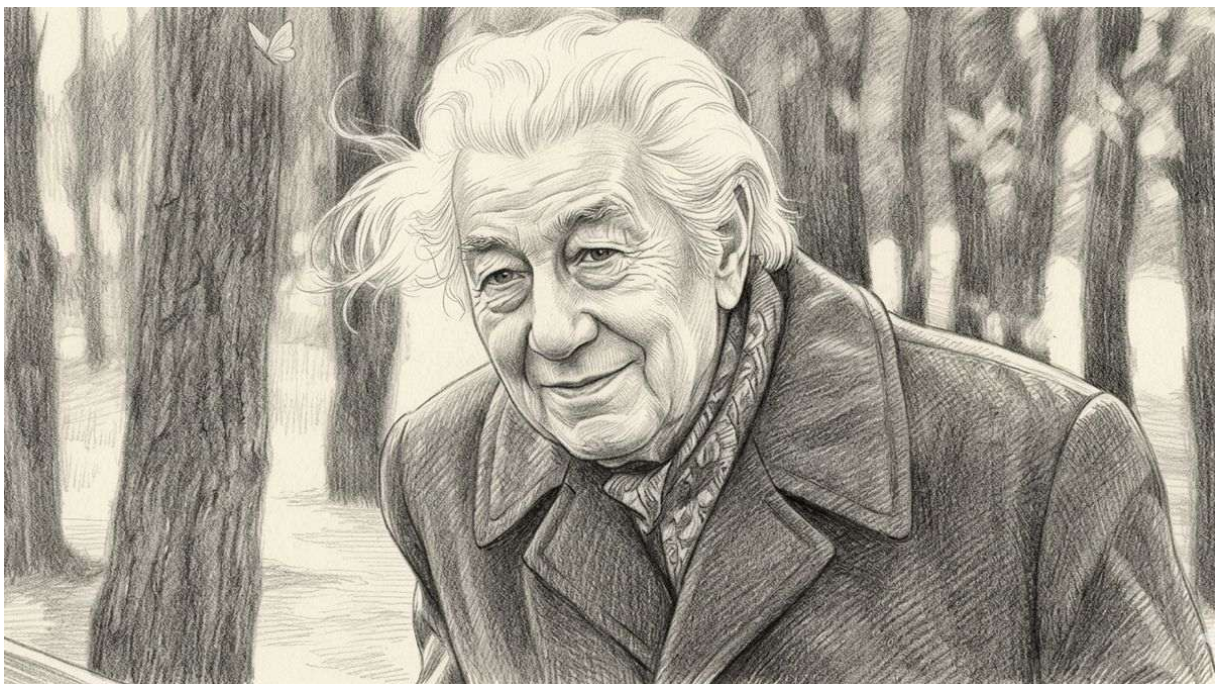

Foto: Lucie Stiborová za pomoci Gemini

Portrét herce vytvořený za pomoci Gemini

9. 4. 2026, 11:57

Rodilý Středočechem zasvětil život Ostravě. O filmové role navzdory mimopražskému angažmá neměl nouzi. Stal se dvorním hercem režiséra Karla Zemana, do paměti diváků se ale patrně nejvíce zapsal coby polesný Paleček z Krále Šumavy.

Dobově poplatné kriminální drama o hrdinných strážcích hranice a zlých agentech a převaděčích natočil začínající režisér Karel Kachyňa na základě předlohy Rudolfa Kalčíka. Natočil jej tak mistrně, že má dodnes své obdivovatele nejen z řad zarytých stoupců minulého režimu.

Vala kontra Holub

Děj filmu se odehrává v roce 1948. Hlavními hrdiny příběhu jsou strážmistr SNB Karel Zeman a vrchní strážmistr Václav Kot. Druhý jmenovaný vede pohraniční útvar SNB, který má v daném úseku za úkol

boj proti převaděčům a osobám, které coby zahraniční agenti překračují státní hranici nebo přes ni pašují zboží. V čele převaděčů musí stát člověk, jenž se dokonale vyzná v místní přírodě a ví, jak překonat Šumavské slatě a neutonout v nich. Proto je nazýván Králem Šumavy. Karel Zeman se zamiluje do prodavačky Marie Rysové, jejíž muž před časem za jízdy autem smrtelně zranil chlapce a před spravedlností utekl do Bavorska. Tam se stane členem skupiny převaděčů. Při jednom překročení hranice se zaplete do přestřelky, při níž je zabit příslušník SNB Cigánek. Rys se rozhodne vrátit pro svoji manželku a převést ji do Německa. U slatě již na ně ale čekají příslušníci SNB. Marie Rysová utone a Rys je zastřelen. Král Šumavy unikne. Strážmistr Zeman Mariinu smrt nenese dobře a je rozhodnut dostat tajemného Krále Šumavy za každou cenu. Nejprve je odhalen jeden ze spolupracovníků převaděčů, místní podivín a vdovec zvaný Galapetr, který obsluhuje na hřbitově mrtvou schránku. Vyvrcholením děje je zatčení Krále Šumavy. Ukáže se, že jím byl polesný Paleček. Zatímco v roli strážmistra Zemana se představil Jiří Vala, Králem Šumavy byl na plátně Miloslav Holub.

K herectví jej nechtěně nasměroval otec

Holuba role polesného proslavila, na svém kontě měl ale zdařilých rolí daleko více. K herectví měl ostatně blízko od nejtělejšího dětství. Narodil se v době první světové války 27. února 1915 jako druhorozený syn řídicího učitele Václava Holuba a jeho ženy Marie, rozené Leflerové. Jeho rodištěm se stala vesnice Běchovice, tehdy ještě samostatná obec za východní hranicí Prahy, od roku 1974 připojená k hlavnímu městu. Miloslav v Běchovicích prožil celé své dětství a mládí. Zdejší trojtřídní školu nechal postavit jeho dědeček Václav Lefler, kovář a starosta obce. Tatínek, původem z Drahoňova Újezdu na Zbýrožsku, tu pro změnu byl řídicím učitelem. Kromě svého učitelského povolání byl také zapáleným ochotníkem a režíroval a organizoval místní ochotnický soubor. Miloslav jeho zásluhou stál poprvé na jevišti již v pěti letech, v pohádce Za živa do nebe ztvárnil čertíka. Později vypomáhal, kde se jen dalo, a stále častěji byl obsazován i do všelijakých rolí.

Divadlem tak dokonale načichl. V době gymnaziálních studií v Českém Brodě se rozhodl, že se vydá na profesionální hereckou dráhu. Plánoval kvůli tomu i přerušit školu, dostal se však do sporu s otcem, který z něj chtěl mít lékaře. Nakonec mezi nimi došlo ke kompromisu. Miloslav školu dokončil, místo na medicínu ale zamířil na konzervatoř. Sám později vzpomínal: „Kolikrát jsme o tom spolu mluvili, kolikrát mi musel opakovat: ‚Dobře, rozhodni se, jak chceš, třeba jdi na konzervatoř, ale nejdříve si musíš dodělat střední školu, abys měl maturitu!‘ Zřejmě v sobě choval naději, že během posledních let na gymnáziu zmoudřím a rozhodnu se pro jiné povolání. Jeho snem bylo, abych šel na medicínu. Ovšem v tom jsem ho velice zklamal, protože během těch tří let – od sexty do maturity – se ve mně můj původní záměr naopak upevnil, daleko a daleko více o každý nový divadelní zážitek. Takže po maturitě jsem ihned jel do Prahy a úspěšně vykonal přijímací zkoušku na dramatické oddělení konzervatoře.“

Upsal duši Ostravě

Miloslav Holub se od samých počátků studia objevoval ve školních představeních. V posledních dvou ročnících již coby elév vystupoval v menších rolích na prknech Národního divadla. První angažmá získal ve Východočeském divadle v Pardubicích. Za války hrál krátce i na Kladně, odkud se v roce 1942 opět vrátil do Pardubic, kde se po osvobození na tři roky stal i ředitelem. Po roce 1948 krátce působil ve Svobodném divadle v Brně, ale hned v následujícím roce odešel i se svou manželkou, herečkou Jiřinou Froňkovou, do tehdejšího Státního divadla v Ostravě. Hornickému městu pak zůstal věrný po zbytek své kariéry. V rozmezí let 1953 až 1956 byl i uměleckým šéfem zdejší scény.

Film Miloslava Holuba objevil již v druhé polovině čtyřicátých let. Poprvé se na stříbrném plátně představil v roce 1947 coby vraždicí poštmistr Johann Zeisler ve Weissově válečném dramatu Uloupená hranice. Pak již z Barrandova přicházela jedna nabídka za druhou. Například režisér Martin

Frič mu svěřil další zápornou roli. V jeho filmu Past si zahrál gestapáka Antona Dönnerta. K dalším výrazným Holubovým rolím patřil již v úvodu zmiňovaný arcipadouch české kinematografie – polesný Paleček v Králi Šumavy.

Zeman jej obsadil téměř do všech svých filmů

Samostatnou kapitolu Holubovy filmové tvorby představovala spolupráce s legendárním Karlem Zemanem. Hrál ve všech jeho filmech s výjimkou Cesty do pravěku. Prvním Zemanovým snímkem v němž se objevil, byl Vynález zkázy z roku 1958, kde ztvárnil hraběte Artigase. Poté jej diváci mohli spatřit i v Baronu Prášilovi, Vynálezu zkázy, Bláznově kronice, Ukradené vzducholodi či ve snímku Na kometě. O svých zkušenostech s Karlem Zemanem Holub mimo jiné řekl: „Zeman jako režisér vždy přesně věděl, co chce. A na splnění své představy trval až s neúprosnou svéhlavostí. Obdivuji se osobitému způsobu, jak z herce doslova ‚doloval‘ realizaci svého záměru. ... Zůstává pro mne oním nedostižným divotvůrcem, který celou svou osobností, svou přirozenou prostotou a neokázalostí oddaně slouží celuloidovému pásku. I při své světovosti zůstal Zeman náš – český. ... Vůně a dech naší země prostupují celé jeho dílo. Na jedné straně velký mág, kouzelník všech kouzelníků, na straně druhé neuvěřitelně prosté dítě.“

Na sklonku šesté dekády si Miloslav Holub zahrál ve filmu, který následně skončil na řadu let v trezoru. Jednalo se o Kachyňovo proslulé Ucho, v němž svoji tvář propůjčil sovětskému generálovi. Z pozdějších rolí lze jmenovat mlynáře z komedie Svatby pana Voka nebo starostu z dramatu Zastihla mě noc. Úplně naposledy se Holub před filmovou kameru postavil jako soused Domorák ve slovenském hudebním snímku Fontána pro Zuzanu z roku 1985. O dva roky později se sice v kinech objevil ještě snímek Pehavý Max a strašidlá, jednalo se ale pouze o filmový sestřih staršího televizního seriálu Teta.

První ve studiu

S televizí ostatně Miloslav Holub spolupracoval velmi intenzívně. Když na Silvestra roku 1955 zahájilo ostravské studio Československé televize své vysílání, byl právě on tím prvním, kdo se objevil na televizní obrazovce. V roce 1966 na tyto slavnostní okamžiky vzpomínal v rozhovoru pro Týdeník Československá televize takto: „Začátky televize v Ostravě byly jedním slovem primitivní. Byla to taková obrozenecká doba Tylova. Snad jen s tím rozdílem, že žebříňák jsme vyměnili za nákladní auto s plachtou, ve kterém cestovali do studia praktikáby, kulisy, kamery, kameramani a taky herci. Pamatuji se na to velmi živě, protože první setkání jsou nejtrvalejší. Víte, že jsem byl prvním profesionálním hercem v ostravském studiu? První den vysílání před deseti lety jsem před kamerami recitoval báseň Petra Bezruče Ostrava. Těšil jsem se na to pro pocit, který by měl být nějaký abnormální. Dosud nepoznaný. Nebyl. Studio jako v rozhlase, kamery a světla jako ve filmu, a tak to přece nebylo pro mne nic nového.“

V Ostravě Miloslav Holub spolupracoval s rozhlasem a v roce 1972 se spolupodílel na založení dramatického oddělení Státní konzervatoře, kde následně po řadu let učil. Ve svém volném čase s oblibou navštěvoval ostravskou restauraci U Rady, kde měl k tomu speciálně vyhrazený stůl. Ke konci života jej zdravotní problémy donutily hereckou činnost ukončit. Zemřel v ústraní a po dlouhé nemoci 12. března 1999 v Ostravě, krátce po svých osmdesátých čtvrtých narozeninách.